

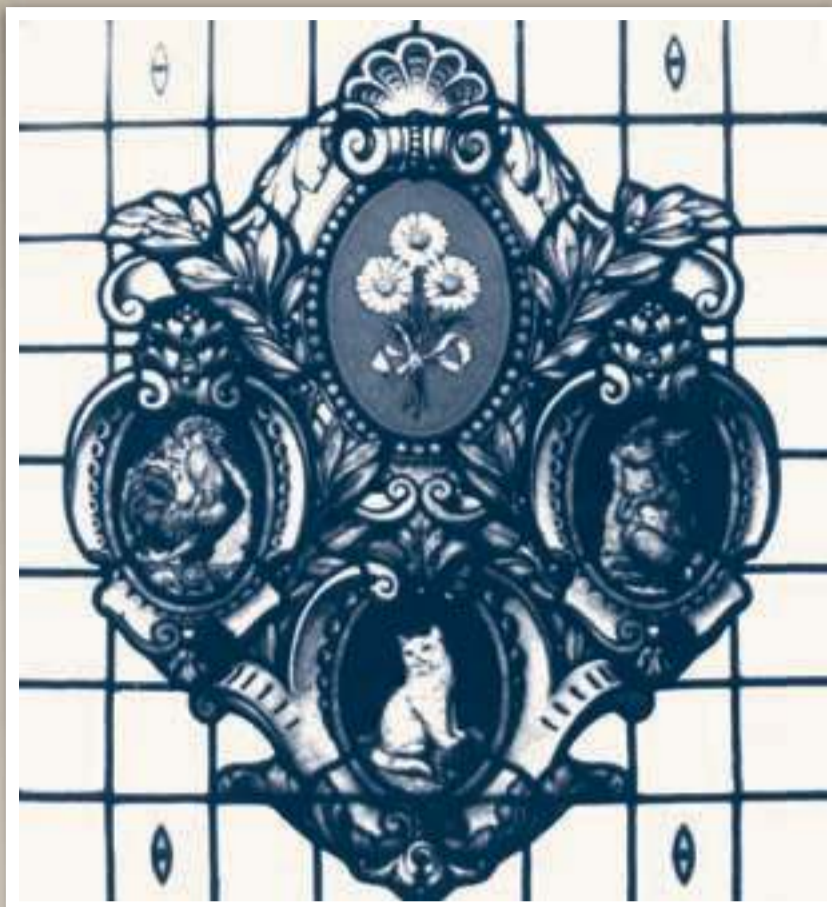
NEUMANN János

egy géniusz élete

1903–1957

Az emléktábla

A Neumann család címere

Kimutatás
a Budapesti Új Hét, 1903. évi függelékében 1919. évi június hóban megtartott érettségi vizsgálatról.

Név	A tanuló neve, születési helye és ideje, vallása	Magyar nyelv és irodalom			Tudománytörténet			Matematika			Földrajz			Történelem			Nyelvtan			Egyéb	Megjegyzés
		Értékelés	Értékelés	Értékelés	Értékelés	Értékelés	Értékelés	Értékelés	Értékelés	Értékelés	Értékelés	Értékelés	Értékelés	Értékelés	Értékelés	Értékelés	Értékelés				
12	Neumann János, Budapest, 1903. december 28.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
13	Neumann Miksa, Budapest, 1903. december 28.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
14	Neumann Mihály, Budapest, 1907.	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kimutatás az érettségi vizsgálatról

Neumann Miksa, a bankár és ügyvéd apa

Kann Margit, az anya, a nemesi címer névadója

A GYERMEKKOR

THE CHILDHOOD

Neumann János 1903. december 28-án született Budapesten.

János (John) Neumann was born in Budapest on December 28, 1903.

Szüülőházát, a belvárosi Bajcsy-Zsilinszky út 62-es számú házat, emléktábla jelöli. A hetvenes évek derekán a „Neumann-ház”-ban” kapott székhelyet a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság is.

His birthplace, 62 Bajcsy-Zsilinszky Street, is marked with a memorial plaque. In the mid-1970s, the Neumann Computer Society acquired its headquarters in the 'Neumann building block' as well.

1913-ban Neumann János édesapja, Neumann Miksa, a századelő óriási fejlődését finanszírozó bank társelnöke, I. Ferenc József magyar királytól nemesi rangot kapott, és felvette a Margittai előnevet. A családi emlékezés az előnevet és a címeren lévő három margarétát az édesanya keresztnévéről – Margit – származtatja, a három virág pedig a három fiút jelképezi. Ettől kezdve az elsőszülött János a teljes nevét használta: Margittai Neumann János Lajos.

In 1913 Max Neumann, co-president of the bank that financed enormous economic development in the early 20th century, was ennobled by Francis Josef I, King of Hungary, and took on the noble name suffix Margittai. Family memory derives the name suffix and the three marguerites in the coat of arms from the mother's first name Margaret. The three marguerites (daisies) represent the three boys. From then on, the first-born son John used his full name in Hungary: Margittai Neumann János Lajos.

A név Németországban Johann Neumann von Margittá-ra változott, Amerikában pedig a fiatal tudós John von Neumann-ként vált a világ egyik legnagyobb matematikusává. A fiúk a Fasori Evangélikus Gimnáziumba jártak, ahol János matematikai tehetségét tanára, Rátz László fedezte fel.

He changed his name in Germany to Johann Neumann von Margitta, and in America, the young scientist became one of the world's greatest mathematicians under the name: John von Neumann. The boys attended the Fasori Lutheran secondary school, where John's mathematical talent was discovered by his teacher László Rátz.

Neumann János a középiskola után Budapesten matematikát, kísérleti fizikát és kémiát, illetve Berlinben filozófiát, matematikát, fizikát és kémiát tanult. Végül édesapja kívánságára a zürichi ETH-n, a Szövetségi Műszaki Főiskolán szerzett 1925-ben vegyészmérnöki diplomát, illetve a Budapesti Tudományegyetemen Summa cum laude kítüntetéssel doktorált matematikából.

After secondary school, John von Neumann studied mathematics, experimental physics and chemistry in Budapest and Berlin but, in accordance with his father's wishes, he graduated as a chemical engineer from Zurich ETH, the Federal Technical College in 1925, and acquired a PhD in mathematics from the Budapest University of Sciences with the distinction Summa cum laude.

Neumann Miksa fiatalon, 1929-ben, 59 éves korában hunyt el. A *Borsszem Jankó* a halálát követően a következő emlékező verset közölte:

Max von Neumann died very young, at the age of 59, in 1929. The satirical journal *Borsszem Jankó* commemorated his death with the following poem:

Margittai Neumann Miksa dr.

Dr. Max Neumann von Margitta

Egy munkás élet, sok szép akarat,
Tegnapról mára ím ketté szakadt,
Alig hogy heged, támad újra friss seb,
S a régi gárda kisebb, egyre kisebb.

An industrious life, many nice wishes,
Broken off from one day to the other,
Hardly healed, new wounds occur,
And the old set is getting ever smaller.

Neumann János érettségi képe

Neumann Mihály (1907–1989) a középső gyerek

Neumann Miklós (1911–) a család benjámija